

04.06.2018

Asia/3

§ 389

V 13.6.2018, Hallintosäännön muuttaminen

HEL 2018-004314 T 00 01 00

Esitys

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Helsingin kaupungin hallintosäännön liitteen 1 mukaisesti tulemaan voimaan 1.7.2018 lukuun ottamatta muutoksia, jotka koskevat kulttuuripalvelukokonaisuutta ja kirjastopalvelukokonaisuuden muodostamista kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialaa koskevat muutokset tulevat voimaan 1.1.2019 lukien.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää, että hallintosäännön muutosten täytäntöönpanemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä ennen muutosten voimaantuloa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi
Sari-Anna Pennanen, johtava kaupunginasiamies, puhelin: 310 36179
sari-anna.pennanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin hallintosääntö muutokset hyväksytyt
- 2 Helsingin kaupungin hallintosääntö muutokset näkyvissä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Kaupunginvaltuusto on 16.11.2016, 291 § hyväksynyt Helsingin kaupungin uuden johtamisjärjestelmän mukaisen hallintosäännön. Kaupunginvaltuusto on edellisen kerran muuttanut hallintosääntöä 11.4.2018, 77 §.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle muodostetaan neljäs palvelukokoonaisuus, kirjastopalvelukokonaisuus. Tällä päätöksellä tehdään palvelukokoonaisuuden muodostamisen edellyttämät muutokset hallintosäätöön. Lisäksi tehdään vähäisiä muutoksia kaupunginhallituksen, kaupunkiympäristölautakunnan ja rakennusvalvontapäällikön toimivaltaan.

Esittelijän perustelut

Muutokset kirjastopalvelukokoonaisuuden muodostamisen johdosta

Helsingin organisaatiouudistuksessa 1.6.2017 lukien rakennettiin kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sisälle kulttuurin palvelukokoonaisuus. Kaupunginkirjastosta tuli palvelukokoonaisuuteen yksi palvelu.

Kirjaston tehtävä eroaa muista kulttuuripalveluista. Sillä on korostettu rooli kansalaistoiminnan olosuhteiden turvaajana, omaehtoisen kulttuuri- ja kansalaistoiminnan alustana sekä kotouttamisen ja neuvonnan toimijana.

1.1.2017 voimaan tulleen kirjastolain (1492/2016) mukaan yleisellä kirjastolla on kulttuuristen tehtävien lisäksi muitakin laajoja tavoitteita. Kirjastolain 2 §:n mukaan yleisen kirjaston tulee edistää

- 1) väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin;
- 2) tiedon saatavuutta ja käyttöä;
- 3) lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa;
- 4) mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen;
- 5) aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Helsingin kirjastopalveluilla on myös muista poikkeava lakisääteinen kansallinen kehittämistehtävä. Kirjastopalvelujen aineisto- ja metatietoyksikkö sekä valtakunnallinen kehittämysyksikkö tuottavat laki- tai sopimus pohjaisesti palveluita maan kaikille yleisille kirjastoille.

Helsingin kaupunginkirjasto tavoittaa kaupunkilaiset laajasti. Se palvelee kaikkia kaupunkilaisryhmiä, ja sitä käyttää eri selvitysten mukaan noin 80 % kaupunkilaisista, kun koko maan keskiarvo on noin 65 %. Kunta- ja kaupunkitutkimuksen mukaan helsinkiläiset ovat kaikista kaupungin palveluista toiseksi tyytyväisimpiä kirjastoon (91 %). Kaupungin organisaatiouudistuksen yhteydessä vuonna 2016 tehdyn kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kumppaniselvityksen mukaan kaikkein eniten erilaisia sidoksia ja yhteistyöhankkeita suuntautui muista toimijoista juuri kirjastoon.

Kirjasto on kooltaan suurempi kuin muut kulttuuripalvelukokoonaisuuden palvelut. Sillä on kaupunginosakirjastojen ja muun palveluverkon, valtakunnallisen tehtävän ja kansainvälisen aseman myötä jo valmiiksi syvä

ja moniulotteinen organisaatio. Aluepalvelujen yksiköllä on 37 kiinteää toimipaikkaa, kaksi kirjastoautoa sekä yhdeksän palvelupistettä sairaaloissa ja palvelutaloissa. Kirjastossa työskentelee 460 työntekijää, mikä on noin puolet palvelukokonaisuuden koko työntekijämäärästä. Jätkäsaarella kirjasto vastaa omien toimintojensa lisäksi alueen infokonttorista. Kirjaston profiili neuvonnan paikkana korostuu edelleen, kun keskustakirjasto Oodi avataan. Virka-Info on siirtymässä kaupungintalon aulasta Oodiin samoin kaupunkiympäristön toimialan Laituri-neuvontapistekin.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on tehnyt jatkuvasti kirjastoa koskevia poikkeuksia ja omia ratkaisuja. Toimialan toimintasäännössä ja hallintopäätöksissä, kuten delegoinneissa, kirjaston asema palvelukokonaisuuteen kuuluvana yhtenä palveluna on edellyttänyt erillissäntöjä. Hallinnollinen työ on lisääntynyt tavalla, joka ei tuota lisäarvoa. Esimerkiksi toimialan esimieskokouksiin kutsutaan tiedonkulun varmistamiseksi kirjastosta alempi esimiestaso kuin muista palveluista. Kirjaston oma perusorganisaatio on syvempi kuin toimialan muiden toimijoiden (liikunta ja nuoriso). Tämä hämärtää organisaatioterminologian ymmärrettävyyttä.

Kirjasto organisoii toimintaansa parhaillaan uudelleen keskustakirjasto Oodista johtuvien henkilöstöjärjestelyjen takia. Organisaatiomuutoksen jälkeen kaupungin nykyisen organisaatiomallin mukainen tiimi käsittäisi pääsääntöisesti 50–70 työntekijää ja useita kirjastoja. Sillä olisi myös lukuisia alatiimejä omine esimiehineen. Vastaavan kokoisia ja rakenteisia tiimejä ei löytyisi muualta kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalta.

Kirjastopalvelukokonaisuuden muodostamisen johdosta muutoksia on tehty hallintosäännön 2 luvun 15 §:ään, 4 luvun 7 § 2 momenttiin, 5 luvun 8 §:n 3 momenttiin ja 17 luvun 2 §:ään.

Muutos kaupunginhallituksen toimivaltaan

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 2 momentin 11 kohdassa määrätään, että kaupunginhallitus päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan muu toimielin tai viranhaltija päättää kirjanpidollisten rahastojen varoista myönnettävistä lainoista ja varojen muusta käytöstä.

Muiden kuin kirjanpidollisten rahastojen varoista myönnettävistä lainoista päättää tällä hetkellä kaupunginhallitus sen yleistoimivallan perusteella. Muihin lainoihin kuuluvat muun muassa talousarviolainat. Osa näistä lainoista on varsin pieniä. Ei ole tarkoituksenmukaista, että kaupunginhallitus päättää määrältään vähäisistä lainoista. Kaupunginhallitus ei kuitenkaan voi delegoida päätösvaltaa sellaisissa asioissa, joista se päättää yleistoimivaltansa perusteella. Tämän vuoksi on perusteltua, että hallintosääntöä muutetaan siten, että kaupunginhallituk-

sella on toimivalta päättää lainojen myöntämisestä tai hyväksyä perusteet ja rajat, joiden mukaan muu toimielin tai viranhaltija päättää lainojen myöntämisestä.

Selkeyden vuoksi 8 luvun 1 §:n 2 momentin 11 kohta on jaettu kahdeksi erilliseksi kohdaksi: Uusi 11 kohta koskee lainojen myöntämistä ja 12 kohta kirjanpidollisten rahastojen varojen käyttöä.

Muutos kaupunkiympäristölautakunnan toimivaltaan

Kaupunkiympäristölautakunnan toimivaltaan lisätään oikeus päättää muun kuin vaikutukseltaan merkittävän asemakaavan hyväksymisestä, milloin laaditaan asemakaava maanalaisten tilojen rakentamiseksi katualueella tai muulla yleisellä alueella tai laaditaan asemakaava laajuudeltaan vähäiselle asemakaavoittamattomalle alueelle (hallintosääntö 16 luku 1 §:n 3 kohta).

Tämä muutos oli tarkoitus tehdä samassa yhteydessä, kun muutettiin 16 luvun 1 §:n 2 kohdan määräyksiä (Kvsto 11.4.2018, 77§). Tämä osa jäi kuitenkin erehdyksessä pois.

Asemakaavan muutokseen voi liittyä tarve kaavoittaa myös aiemmin kaavoittamattomia maanalaisia alueita. Maankäyttö- ja rakennuslain 56 §:n mukaan asemakaava voidaan laatia myös vaiheittain siten, että se käsittää vain maanalaisia alueita. On tarkoituksenmukaista, että kaupunkiympäristölautakunnalla on toimivalta päättää asemakaavan laadimisesta maanalaisten tilojen rakentamiseksi katualueella tai muulla yleisellä alueella, milloin kaavan vaikutukset eivät ole merkittäviä.

Asemakaava on tarpeen hyväksyä laajuudeltaan vähäiselle alueelle silloin, kun asemakaavamuutoksen yhteydessä tulee ottaa myös vähäisissä määrin asemakaavoittamatonta aluetta mukaan. Tämä on kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukaista.

Muutos rakennusvalvonnan päällikön toimivallassa

Hallintosäännön 14 luvun 1 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, toimialajohtaja päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää, ellei toimialalautakunta yksittäistapauksessa toisin päätä, käyttää kaupungin puhevaltaa toimialalautakunnan ja toimialan viranhaltijoiden päätöksiä koskevissa muutoksenhakuasioissa.

Kaupunkiympäristön toimialajohtajan toimivaltaan ei kuitenkaan kuulu puhevallan käyttäminen rakennusvalvontaviranomaisen päätöksiä koskevissa muutoksenhakuasioissa rakennusvalvontaviranomaisen itsenäisen aseman vuoksi.

Hallintosäännön 16 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää maankäyttö- ja rakennuslaissa sekä sen nojalla annetun asetuksen tai päätöksen perusteella rakennusvalvontaviranomaiselle annetusta tehtävästä.

Vuosittain Helsingin hallinto-oikeudelle ja korkeimmalle hallinto-oikeudelle annetaan noin 20 lausuntoa ympäristö- ja lupajaoston tekemistä rakennuslupapäätöksistä, oikaisunhakupäätöksistä ja rakentamisen velvoitepäätöksistä tehdyistä valituksista. Tähän asti kaikki lausunnot on antanut ympäristö- ja lupajaosto.

Lausuntomenettelyn keventämiseksi ja tehostamiseksi esitetään, että rakennusvalvontapäällikölle annettaisiin toimivalta antaa rakennusvalvonnan muutoksenhakuun liittyviä lausuntoja. Hän voisi myös delegoida toimivallan alaisilleen viranhaltijoille.

Rakennusvalvontapäällikön toimivaltaa koskevaan hallintosäännön 16 luvun 9 §:n 1 momenttiin lisätään puhevallan käyttöä koskeva 11 kohta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi
Sari-Anna Pennanen, johtava kaupunginasiainmies, puhelin: 310 36179
sari-anna.pennanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin hallintosääntö muutokset hyväksytyt
- 2 Helsingin kaupungin hallintosääntö muutokset näkyvissä

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala
Kaupunkiympäristön toimiala
Talous- ja suunnitteluosasto

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 24.04.2018 § 87

04.06.2018

Asia/3

HEL 2018-004314 T 00 01 00

Esitys

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esitti kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että kaupungin hallintosäätöä muutetaan seuraavasti:

Hallintosäätö 1.1.2019 lukien

II osa, 2 luku, 15 §

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaosto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalla on kulttuuri- ja kirjastojaosto, joka asettaa osaltaan kulttuuripalvelukokonaisuudelle ja kirjastopalvelukokonaisuudelle tavoitteita sekä seuraa niiden toteutumista, antaa lausunnon toimialalautakunnalle tulosbudjetista ja toimintasuunnitelmasta sekä huolehtii taide- ja kulttuuritoimintaan sekä kulttuuripolitiikan toteuttamiseen tarkoitettujen avustusten jakamiseen liittyvistä tehtävistä sekä taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien hyväksymisestä.

I osa, 4 luku, 7 §, 2 momentti

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan palvelukokonaisuudet

1 kohta

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala jakautuu neljään palvelukokonaisuuteen.

Kulttuuripalvelukokonaisuus vastaa kaupungin kulttuuripolitiikasta sekä kulttuuri-, orkesteri-, museo- ja taidemuseotoiminnoista. Kulttuuripalvelukokonaisuus vastaa sille kuuluvista alueellisista erityistehtävistä, joista on erikseen säädetty.

II osa, 4 luku, 7 §:n 2 momentin 1 kohta

Kirjastopalvelukokonaisuus vastaa kirjastotoiminnasta sekä valtakunnallisesta kehittämistehtävästä, josta on lailla erikseen säädetty.

II osa, 5 luku, 8 §

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan johtavat viranhaltijat

4 momentti

Kirjastopalvelukokonaisuutta johtaa kirjastopalvelujen johtaja.

III osa, 17 luku, 2 §

04.06.2018

Asia/3

Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaoston erityinen toimivalta

Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, kulttuuri- ja kirjastojaosto

1. asettaa osaltaan kulttuuripalvelukokonaisuudelle ja kirjastopalvelukokonaisuudelle tavoitteita sekä seuraa niiden toteutumista

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Marko Luukkanen, lakimies, puhelin: 89130
marko.luukkanen(a)hel.fi